

The Stone that Fell

This shiur is kindly sponsored by Dr Leslie Honikman's father
Yerucham ben Aryeh Leib hakohen a'h (Yartzheit 3 Kislev)

And by

Ricky and Dr David Adler upon the yartzheit of Ricky's mother

Esther bat Yehuda Leib a'h (Yartzheit 3 Kislev)

And by

Lisa Friedman on the occasion of the yahrzeit of her mother,

Doris bat Lewis, a'h,

and her sister, **Miriam Henia bat Tzvi**, a'h

Event

<https://www.haaretz.com/israel-news/220-lb-stone-falls-off-western-wall-almost-hits-worshipper-1.6296772>

1. 100-kilo Dislodged Stone Falls Off Western Wall, Almost Hits Worshipper

No one knows how the stone was dislodged, but Western Wall Rabbi Shmuel Rabinovich hypothesizes that it could have been due to moisture or plant growth

One of the ancient stones from Jerusalem's Western Wall dislodged and crashed into an adjacent prayer area on Monday. No one was hurt.

Footage shows the block plummeting on Monday and landing on a raised wooden platform used for egalitarian prayer.

Western Wall Rabbi Shmuel Rabinovich called it a most unusual event that hadn't happened in decades. He says moisture or plant growth could have dislodged the stone.

The area containing the section of the wall was fenced off to prevent entry until the Antiquities Authority can examine it. The authority is to map the stones in the coming days in order to preserve them and remove any danger to visitors.

Jerusalem Mayor Nir Barkat hailed the lack of injuries as "a great miracle," adding that he intends to ask the Prime Minister's Office to expand the periodic inspections of the site. "Once the Antiquities Authority's maintenance work is completed, the order will be removed and the plaza will return to the routine that has been customary until now."

The Western Wall, a remnant of the compound where the biblical Jewish temples once stood, is the holiest site where Jews can pray.

Jews marked Sunday the Tisha B'Av fast commemorating the temples' destruction.

Why it Happened?

<https://www.breakingisraelnews.com/111405/kabbalist-stone-falling-western-wall/>

2. WESTERN WALL'S FALLEN STONE: SEED TO GROW THIRD TEMPLE?

By [Adam Eliyahu Berkowitz](#) July 27, 2018 , 12:51 pm

Rabbi [Yekutiel Fish](#), author of the Hebrew Torah blog, [Sod HaChashmal](#), did some soul-searching and discovered the stone falling from the Kotel (Western Wall) had amazing Torah

significance. Rabbi Fish noted that the term “kotel ma’aravi” (Western Wall) in gematria (Hebrew numerology) is equal to the current Hebrew year, 5778.

“This is a hint that the time for the true end of the exile has arrived,” Fish wrote. “The stone fell from the ninth level of stones that are visible and it also happened the day after the Ninth of Av fast.”

“Pinchas was the ninth generation after Abraham,” Rabbi Fish wrote. “Nine signifies permanent existence, since any number multiplied by nine gives a result that has a sum of nine. Elijah the prophet, a reincarnation of Pinchas, ascended to heaven in a fiery chariot and never died so he also represents permanence. Both Pinchas and Elijah were men of truth. The gematria of *emet* (truth) is 441, whose numerals when added together equal nine. And the essence of truth is that it is permanent, like the number nine.”

Rabbi Fish then cited a verse in Habakkuk that he believed referred to the incident.

For a stone shall cry out from the wall, And a rafter shall answer it from the
woodwork. [Habakkuk 2:11](#)

“In Hebrew, the first letters of the first three words of the verse spell ‘emet’, which is truth, which is nine, which is permanence,” Rabbi Fish explained.

Even though the Western Wall is an external element of the Temple, it will have an essential role in the appearance to the Third Temple, said Fish. According to a midrash (homiletic teachings), the foundations of the Temple walls were built by King David so they can never be destroyed.

This is necessary since, as Rabbi Moshe Chaim Luzzatto, an 18th century mystic, wrote, the Western Wall is like the [Luz bone](#), an indestructible bone at the base of the skull that will be used in the resurrection of the dead as a seed to regrow the entire body. According to Rabbi Luzzatto, in the same way as the Luz bone, the Western Wall is indestructible and will be used to rebuild the Temple.

3. Haaretz, [Rock of Ages](#) Western Wall May Shed Stones but Will Stand for Thousands of Years, Archaeologists Reassure

A 100-kilogram rock fragment almost fell on a worshipper Monday. But while the structure is sound, experts warn about lack of proper site supervision

<https://www.haaretz.com/archaeology/.premium.MAGAZINE-western-wall-may-shed-stones-but-don-t-worry-says-geologist-1.6312748>

Worse: “I went over all the other stones in that area and saw a lot that look in exactly the same condition, with very deep cracks,” Dvira says. “There is no danger that the wall, its Herodian parts, will fail. It is completely stable. But parts of the stone are crumbling and could fall.” It happened in 2004, for instance: fragments – albeit significantly smaller ones – fell on people in the courtyard, he recounts.

Mazar agrees that if the Western Wall had been properly supervised, or supervised at all, this wouldn’t have happened.

“There is no orderly supervision,” she says. “Somebody needs to keep on top of the state of the stones. This didn’t happen all of a sudden. If there had been supervision, somebody could have noticed the crack earlier. It isn’t anybody’s job at this time, but it should be – to inspect the stones one by one, and see where vegetation needs to be pulled out.”

4. Deputy Jerusalem mayor: Fallen Western Wall stone a message to Reform Jews

23 July 2018, 8:13 pm

<https://www.timesofisrael.com/deputy-jerusalem-mayor-fallen-western-wall-stone-a-message-to-reform-jews/>

Deputy Jerusalem Mayor Dov Kalmanovich said Monday that Reform Jews should reflect on the significance of a large stone that came crashing down on the Western Wall's egalitarian prayer plaza earlier in the day.

Kalmanovich, of the national-religious Jewish Home party, said in a statement, "We must not explain and interpret natural phenomena as signs from heaven, as the ways of the Creator are hidden," but then added that "the timing and the location of the fall raise many questions.

"The falling of one of the Western Wall stones, so close to Tisha B'Av, and exactly at the location of the controversial prayer area, should be a red light for us all," he said, referring to the Hebrew date of the destruction of the Second Temple, which this year was commemorated on Sunday.

"I suggest that Reform leaders, Women of the Wall, and the other quarrel-mongers examine themselves, and not the Wall."

Halachik Considerations

R. Shmuel Rabinovitch, Rabbi of the Western Wall

Questions

5. Can the stone be returned if not through sticking, but by using metal pins which will require drilling the stone
6. If the pins are made of iron, is this included in the prohibition of 'not waving iron' over the stones of Har Habayis?
7. If it is permitted to bore a hole for the need of a pin, what does one do with the dust? Must it be buried?
8. Who is better to perform the work: a Jew who is ritually impure whose hands will have to enter the airspace of Har Habayis or a non Jew? If it is a Jew, must he go to a kosher mikvah beforehand?
9. What does one do with the small pieces of stone which cannot be reattached?

Response

Rav Yitzchak Zilberstein

Doing Teshuva on Stealing a Stone

Story about a stone from the kotel being used as a segula. He wanted to do Teshuva. What could he do?

Three Transgressions

1. DESTROYING THE MIKDASH

10. Devarim 12:3-4

וּנְתַצְתֶּם אֶת־מִזְבְּחֵיהֶם וְשִׁבְרֵתֶם אֶת־מַצְבְּתֵיהֶם וְאֲשֵׁרֵיהֶם תִּשְׂרֹפוּן בְּאֵשׁ וּפְסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּגְדְּעוּן וְאֲבֹדְתֶם אֶת־שֵׁמֶם מִן־הַמָּקוֹם הַהוּא:

Tear down their altars, smash their pillars, put their sacred posts to the fire, and cut down the images of their gods, obliterating their name from that site.

לֹא־תַעֲשׂוּן כֵּן לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

Do not worship the LORD your God in like manner

11. Shulchan Aruch, OC 152

שלא לסתור שום בית הכנסת. ובו סעיף אחד:

אין סותרין בית הכנסת כדי לבנות בהכ"נ אחר שמא יארע להם אונס שלא יבנו האחר אלא בונים אחר תחלה ואחר כך סותרים הישן (ואפי' לא רצו לסתור רק מחיצה א' להרחיבו נמי דינא הכי (רבינו ירוחם נ"ג ח"ה וב"י בשם רמב"ם)

2. STEALING FROM THE MIKDASH FUND

12. Mishna Torah, Shekalim 4:8

כָּבַשׁ הָיוּ בּוֹנִין מֵהָר הַבַּיִת לְהָר הַמִּשְׁחָה שְׁעָלָיו מוֹצִיאִין פָּרָה אֲדָמָה. וְכָבַשׁ שְׂמוֹצִיאִין עָלָיו שְׁעֵיר הַמִּשְׁתַּלַּח. וְשָׁנִיָּהֶם נַעֲשִׂין מִשְׁיָרֵי הַלְשָׁכָה. וְכֹן מִזְבַּח הָעוֹלָה וְהַהִיכָל וְהַעֲזָרוֹת נַעֲשִׂין מִשְׁיָרֵי הַלְשָׁכָה. אִמַּת הַמַּיִם שְׁבִירוֹשָׁלַיִם וְחוֹמַת יְרוּשָׁלַיִם וְכָל מַגְדְּלוֹתֶיהָ וְכָל צָרְכֵי הָעִיר בָּאִין מִשְׁיָרֵי הַלְשָׁכָה. וְעוֹבְד כּוֹכָבִים שֶׁהִתְנַדְּב מַעוֹת לְדַבְרֵים הָאֵלּוּ אוֹ לַעֲשׂוֹת עִמָּהֶם בְּחֻנָּם אִין מְקַבְּלִין מִמֶּנּוּ וְאִפְלוּ גַר תּוֹשֵׁב. שְׁנָאֵמַר (עזרא ד ג) "לֹא לָכֶם וְלֹנוּ לְבָנוֹת" וְגו' וְנֶאֱמַר (נחמיה ב כ) "וְלָכֶם אִין חֶלֶק" וְגו':

3. HUMILIATING THE TORAH

13. Shulchan Aruch, YD 179:9

תינוק שנפגע אין קורין עליו פסוק ואין מניחין עליו ס"ת:

Doing Teshuva

אמר ליה אנא הוא אי הואי ידענא דזהרי רבנן כולי האי לא הוה קטילנא להו השתא מאי תקנתיה דההוא גברא אמר ליה הוא כבה אורו של עולם דכתיב (משלי ו, כג) כי נר מצוה ותורה אור ילך ויעסוק באורו של עולם דכתיב (ישעיהו ב, ב) ונהרו אליו כל הגוים איכא דאמרי הכי אמר ליה הוא סימא עינו של עולם דכתיב (במדבר טו, כד) והיה אם מעיני העדה ילך ויתעסק בעינו של עולם דכתיב (יחזקאל כד, כא) הנני מחלל את מקדשי גאון עוזכם מחמד עיניכם

Herod said to him: I am he. Had I known that the Sages were so cautious I would not have killed them. Now, what is that man's remedy, i.e., what can I do to repent for my sinful actions? Bava ben Buta said to him: He who extinguished the light of the world by killing the Torah Sages, as it is written: "For the mitzva is a lamp, and the Torah is light" (Proverbs 6:23), should go and occupy himself with the light of the world, the Temple, as it is written with regard to the Temple: "And all the nations shall flow [venaharu] unto it" (Isaiah 2:2), the word *venaharu* alluding to light [*nehora*]. There are those who say that this is what he said to him: He who blinded the eye of the world, as it is written in reference to the Sages: "And if it be committed through ignorance by the eyes of the congregation" (Numbers 15:24), should go and occupy himself with the eye of the world, the Temple, as it is written: "I will desecrate my Temple, the pride of your strength, the delight of your eyes" (Ezekiel 24:21).

14. Igros Moshe, YD IV:63

ונמצא שבכותל מערבי שהשאר לנו השי"ת מבית המקדש, כמפורש במדרש רבה פ' נשא פרשה י"א פיסקא ב' הנה זה עומד אחר כתלנו זה כותל מערבי של ביהמ"ק שאינו חרב לעולם. למה, שהשכינה במערב. ובשיר השירים רבה פרשה ב' פיסקא ט' אות ד' נאמר למה, שנשבע לו הקב"ה שאינו חרב לעולם. וכן איתא במדרש איכה פרשה א' פיסקא ל"א דגורו מן שמיא דלא יחרב לעולם, למה, ששכינה במערב. אך לא הוזכר שם שהוא הכותל - אלא פילי מערבאה, אבל ודאי הוא על הכותל שהוזכר בפירוש בפ' נשא. ובשמות רבה פרשה ב' פיסקא ב' הוזכר דלעולם אין השכינה זהה מכותל מערבי, אבל לא הוזכר של ביהמ"ק. אבל ודאי הוא של ביהמ"ק כדתניא בפ' נשא ובשה"ש דלא מסתבר שיפלו, וגילה המפורש על הסתום. שלכן אף שהוא כותל של הר הבית - דג"כ הוא בכלל מקדש, נמי הוא הקדש ומועלין בו.

Waving Iron on the Mikdash

15. Shmos 20:22

וְאִם-מִזְבֵּחַ אֲבָנִים תַּעֲשֶׂה-לִּי לֹא-תִבְנֶנּוּ אֹתָהֶן גְּזִית כִּי חֲרָבָה הַנֶּפֶת עָלֶיהָ וַתְּחַלְלֶנָּה:

And if you make for Me an altar of stones, do not build it of hewn stones; for by wielding your tool upon them you have profaned them.

16. Rashi, ad loc.

ותחללה. הא למדת שאם הנפת עליה ברזל חללת, שהמזבח נברא להאריך ימיו של אדם והברזל נברא לקצר ימיו של אדם, אין זה בדיו שיונף המקצר על המאריך (מכילתא). ועוד שהמזבח מטיל שלום בין ישראל לאביהם שבשמים, לפיכך לא יבא עליו כורת ומחבל; והרי דברים קל וחמר, ומה אבנים שאינן רואות ולא שומעות ולא מדברות, על ידי שמטילות שלום אמרה תורה ולא תניף עליהם ברזל, המטיל שלום בין איש לאשתו, בין משפחה למשפחה, בין אדם לחברו, על אחת כמה וכמה שלא תבואהו פְּרַעְנוֹת (שם):

THEN THOU HAST PROFANED IT — Thus you may learn that if thou liftest up thy iron tool above it thou profanest it. The reason of this it, because the altar is created (its purpose is) to lengthen man's days and iron has been created (one of its purposes is) to shorten man's days, it is not right that an object which shortens man's life should be lifted up above that which lengthens it (Mekhilta, Middoth 3:4). And a further reason it: because the altar makes peace between Israel and their Father in Heaven, and therefore there should not come upon it anything that cuts and destroys. Now, the following statement follows logically, à fortiori: How is it in the case of stones which cannot see nor hear nor speak? Because that they promote peace Scripture ordains, "Thou shalt not lift up against them any iron tool!" Then in the case of one who makes peace between a man and his wife, between family and family, between a man and his fellow, how much more certain is it that punishment will not come upon him (Mekhilta d'Rabbi Yishmael 20:22:2).

17. Talmud Bavli, Sotah 48b

משחרב בהמ"ק בטל השמיר כו' ת"ר שמיר שבו בנה שלמה את בהמ"ק שנא' (מלכים א' ו, ז) והבית בהבנותו אבן שלמה מסע נבנה הדברים ככתבן דברי ר' יהודה

§ The mishna taught: **From the time when the First Temple was destroyed the *shamir* ceased to exist. The Sages taught:** This *shamir* is the creature **with which Solomon built the Temple, as it is stated: "For the house, when it was built, was built of whole stone from the quarry"** (I Kings 6:7). Now **these words** should be understood exactly **as they are written**, that King Solomon took whole stones and shaped them by having the *shamir* do the cutting. This is **the statement of Rabbi Yehuda.**

אמר לו ר' נחמיה וכי אפשר לומר כן והלא כבר נאמר (מלכים א' ז, ט) כל אלה אבנים יקרות וגו' מגוררות במגרה אם כן מה ת"ל לא נשמע בבית בהבנותו שהיה מתקין מבחוץ ומכניס מבפנים אמר רבי נראין דברי רבי יהודה באבני מקדש ודברי ר' נחמיה באבני ביתו

Rabbi Neḥemya said to him: And is it possible to say so? But isn't it already stated: "All these were costly stones, according to the measures of hewn stones, **sawed with saws"** (II Kings 7:9), which indicates that saws, which are iron implements, were used to shape the stones? **If so, what is the meaning when the verse states:** "And hammer, ax, and any tool of iron **were not heard in the house when it was being built"** (I Kings 6:7)? It means **that he would prepare** the stones **outside** the Temple Mount using tools, **and bring** them **inside** already cut, so that no iron tools were used inside the Temple itself. **Rabbi Yehuda HaNasi said: The statement of Rabbi Yehuda** that no iron tools were used **appears** to be correct **with regard to the Temple stones, and the statement of Rabbi Neḥemya** that tools were used appears to be correct **with regard to the stones of the king's own house.**

18. Ramban, Shmos 20:22

ומפני זה לא היה במשכן ברזל, כי גם יתידותיו שהיו טובות יותר מברזל, עשה נחשת וכן בבית עולמים לא נעשה בו כלי ברזל מלבד הסכינים, כי השחיטה אינה עבודה. והכתוב לא אסר לבנות גזית רק בהניף עליהן ברזל, כי פירש כאשר חרבך הנפת עליה, ומפורש בזה לא תניף עליהן ברזל (דברים כז ה), ואם בא לסתת אותן בכלי כסף או בשמיר שהזכירו רבותינו (סוטה מח:): הרי זה מותר, אע"פ שאינן שלמות. וזה ישבר טעמו של ר"א. גם טעם הרב בעבור זה איננו נכון: והנה שלמה הוסיף במצוה שלא נשמע כל כלי ברזל בבית בהבנותו (מ"א ו ז), אע"פ שהיה מותר, שכך שנינו במכילתא (כאן) לא תבנה אתה גזית, בו אי אתה בונה אבל אתה בונה בהיכל ובקדשי קדשים, ומה אני מקיים ומקבות והגרזן כל כלי ברזל לא נשמע בבית בהבנותו, בבית אינו נשמע אבל בחוץ נשמע והיה הענין הזה, שהיו עוקרין האבנים מהוריהן בכלי ברזל ומסתתים אותם שם בברזל, כאשר יכרתו ג"כ בברזל העצים והברושים אשר היו בבית, וכן כתוב (שם ה לא) ויסיעו אבנים גדולות אבנים יקרות ליסד הבית אבני גזית. וכאשר יביאו אותן אל הבית לבנות הקירות לא יתקנו אותם בברזל ולא יניפו אותו עליהן כלל כדרך הבונים:

וזהו שאמר (שם ו ז) אבן שלמה מסע נבנה, לא שהיא שלימה לגמרי, רק שהיא שלימה שאין בה פגם כדי שתחגור בה צפורן, אבל היא חלקה ושוה (ס"א ונאה) ופירוש "מסע", שהיא גדולה כאשר הסייעו אותה מן ההר, לא חלקו הסלע לאבנים מרובות כמנהג הבונים, ולא יתקנו אותה בכאן, ולא ישיבוה במקבות והגרזן כמנהג כל בנין אחר, כי לא רצה שלמה שיבנה ושישמע בכל הר הבית קול ברזל, וכל זה להרחיק הברזל ממנו, וזה כדעת רבי ירמיה במסכת סוטה (מח:). אבל לדעת רבי יהודה (שם) אבני גזית בביתו שם אותן, לא בבית המקדש. ועל דעתו פירוש המקרא ויסיעו אבנים גדולות אבנים יקרות ליסד את הבית אבני גזית (מ"א ה לא), כלומר שהסייעו גם אבני גזית והם לביתו. וכן נראה בפשט הכתוב כי החצר עשה אבני גזית, דכתיב (שם ו לו) ויבן את החצר שלשה טורי גזית, ולא החמיר רק בהיכל ובדביר. וכל זה ריחוק הברזל מן הקדש. והברזל אשר הקדיש דוד שלא נחקר משקלו (דהי"א כב יד), לעשות ממנו כלים לכרות העצים ולחצוב האבנים היה:

19. Chazon Ish, Even Haezer, Siman 146, Sotah 48b

כתב עוד הרמב"ן דנראה בפשט הכתוב דנעזר עשו גזית וכדכתיב ויבן את החצר ג' עורי גזית, ולא החמירו אלא צביכל ובק"ק, וכוננו ז"ל דאע"ג דלשון גזית משמשת לאצני בנין כותל, [וכדכתיב מ"א ז' ע', כמדות גזית וכדאמר ב"ב ג' א'] ואינה קובעת אם היו גזרות צברל או צשמיר או שנבראו כך, וע"כ מתפרש כן הכתוב דכ"י א', כ"ב, ב', ויעמד חולצים לחצוב אצני גזית לבנות בית האלקים, ולר"י ע"כ אצני גזית כיינו אצני בנין, וכן מתפרש קרא מ"א ה' ל"א, אצנים יקרות ליסוד הבית אצני גזית, והרמב"ן כתב דלר"י מתפרש ואצני גזית והיינו לביתו, מ"מ משמע לי להרמב"ן דג' עורי גזית דכתיב כיינו גזית ממש, ולי"ע מהיכי פסיקא לי להרמב"ן, והנה להרמב"ן היו חולצים האצנים צבר הבית לצורך חומת העזרה, דהא ר"י אינו מחלק בין הר הבית לחוצה לה, והא דכתיב לא נשמע "צבית" מפרש לי צענין בנין הבית, ויש לשי' לדעת הרמב"ן כיון דקרא דמקבות וגו' לא נאמר אלא צבית אבל לא צעורה, מהיכן פסיקא לכו צגמי חמיד שם דאצן שלמה קאי גם על בנין עזרה.

20.I Divrei Hayamim 28:19

הַכֹּל בְּכַתֵּב מִיַּד יְהוָה עָלַי הִשְׁכִּיל כָּל מַלְאָכוֹת הַתְּבִיטִית: (פ)

“All this that the LORD made me understand by His hand on me, I give you in writing—the plan of all the works.”

How Far this Goes

Shulchan Aruch, OC 180

נוהגים לכסות הסכין בשעת ברכת המזון ונהגו שלא לכסותו בשבת ויום טוב:

Rav Zilberstein

20

מותר להניף ברזל העשוי מכסף, וכן
יעשו

אמנם בכסף אין איסור של ברזל, וכמו
שכתב הרמב"ן (שמות כ כב) ואם
בא לסתת אותן בכלי כסף או בשמיר
שהזכירו רבותינו (סוטה דף מח ע"ב) הרי
זה מותר, אף על פי שאינן שלמות.

ולכן נראה שצריך להשקיע אפילו הון
רב, שאין עניות במקום עשירות,
ולעשות את הפינים מכסף, וכן את
הקדיחה על ידי יהלום שאין בזה ברזל,
כדי שלא להניף ברזל על אבן של הר
הבית.

ואת האבנים הקטנים והחול שיפלו
בשעת העבודה, יאספו וידביקו
אותם בחזרה לכותל המערבי.